

ZÁRYBY, o. Mělník

1922 členem ÚMDOČ DO Sokola. 40. léta 20. stol. SDO Máj.

SÚA: Podání českých DS 1856-1948. Soupis v databázi MČAD.

ZARÍČANY, m. č. obce BÍLÉ PODOLÍ, o. Kutná Hora
20. léta 20. stol. Ochotnický a vzdělávací spolek Budoucnost.

SÚA: Podání českých DS 1856-1948. Soupis v databázi MČAD.

ZÁŘÍČÍ, o. Kroměříž

1890 ODI.

INFORMACE pro MČAD: Místopis okresu zprac. Věra Hejhalová, Anežka Fialová. Rkp. 1998-2000. KART.

ZÁŘÍČÍ, m. č. obce DÍRNÁ, o. Tábor

SDO Havlíček zal. 1925, členem ÚMDOČ. 1934 zánik, 1938 obnoven.

INFORMACE pro MČAD: Místopis okresu zprac. Miloslav Šrámek a Tomáš Pexa. Rkp. 1998. KART.

SÚA: Podání českých DS 1856-1948. Soupis v databázi MČAD.

ZÁSADA, o. Jablonec nad Nisou

Jan Šourek (1693-1779), rychtář zásadský, hospodský, podnikatel ve formanství, rozvoz a prodej skelných výrobků v Poalpí aj., získal velký majetek. Usiloval o založení fary v Zásadě. Proto vlastním nákladem 5000 zl. postavil 1750 kostel větší, než byl tenkrát farní v Držkově. Aby upozornil na výjimečnost své obce, zavedl i pašijové hry. Hrával v roli Jidáše. Text prý přivezl z Poalpí. Hrálo se na ochozu před kostelem, asi od 1750-1751 až do 1859, kdy hry zakázány. Text shořel 1868 při požáru Tomšova domku čp. 85.

Můj otec přinesl od Havlíčka (z Brixenu) i nějaký rukopis, jenž stal se mu drahou relikví, který však 30. května 1868 požárem u nás vypuknul vrazil za své i s rozepsanými úlohami pašijových her u nás přechovávaných... V roce 1859 konána v Zásadě poslední pašijová hra. V ní hrál jsem tzv. židě. Protože tu byl již zákaz oněch her, bylo mnoho občanů zdejších na udání jistého kněze trestáno (pozn.: nejspíše omyl, existuje povolení litoměřického ordinariátu, držkovský farář ve farní kronice dodal, že církevní úřady povolují, ale politické v Železném Brodě jsou jiného názoru). Můj otec František Tomeš dostal tehdy za sebe a za mne 3 dny vězení.

Z paměti Jáchyma Tomše.

Ve 20. letech 19. stol. provedla hru o sv. Janu Křtiteli jakási Mladšová (asi přezdívka, takové jméno v místních archiválních nenařezeno). 1867 (nebo 1870) zal. OS, hrál U Janů.

50. léta 20. stol. DS Tyl, 1951 Vojnarka, Pan Johanes, 1952 Mi-randolina, Svatba Krečinského, 1953 Samota, Kolébka, 1954 Pygmalion, Bílá nemoc atd., až 5 inscenací ročně, koncem dekády útlum, poslední představení 1961 Štěstí z rozumu.

INFORMACE OÚ pro MČAD zprac. Marcela Špidlenová. Rkp. 2001. 1 s. a kopie 3 s. kroniky. KART.

DČD I, s. 313, 328.

LHOTA, J.: Paměti Jáchyma Tomše. Sborník okresu železnobrodského 2, 1924/25, s. 63, 76.

LHOTA, J.: Vývoj ochotnického spolku J. K. Tyla v Zásadě. Sborník okresu železnobrodského 1, 1923/1924, 59n. KK.

RON, Vojtěch: Heslo z připravované České divadelní encyklopédie. Biografického slovníku (DÚ): Šourek, Jan. Obsahuje výklad a bibliografií. KART.
SOkA Jablonec nad Nisou: Obecní kronika, s. 22-24.

1950 nová loutková scéna v sokolovně.

Zprávy Loutkářského soustředění 1950, č. 8, s. 5.

ZÁSADA, m. č. obce PĚNČÍN, o. Liberec

SDO Tyl 1922 členem ÚMDOČ. 1946 obnovena činnost.

Stráž severu 1946, č. 44, s. 3.

ZÁSMUKY, viz též DOUBRAVČANY, SOBOČICE, o. Kolín

Sebe nepatrnější maličkost bývá často podnětem velkých věcí a i slavných činů... I v Zásmukách zavádala taková nepatrnost příčinu k něčemu lepšímu, slavnějšímu, ano i národnějšímu. Na sv. Ceciliu, patronkyni to hudby, odbývala se každoročně slavnost duchovní v chrámu Páně místním, a večer pak toho dne samého uspořádali milovníci hudby domácí zábavu. By zábava tato, jednotvárností unavující překonána byla, provedl hlouček mladíků, pro to okamžení v Spolek sestavený, žertovní děj divadelní, čímž se duch všech ostatních ještě více zotavil. A hle, tento nepatrny pokus divadelní byl pákou všech pozdějších zřízení. Jakási jiskra ruchu národního roznítila mysl mnohých a duch jejich, příklad mnohých jiných měst na zřeteli, ozval se horoucně: Jen kupředu!

Z prvního zápisu Spolku divadelních ochotníků, 1864.

1860 zal. tradice hudebních večírků v den sv. Ceciliie. Deklamace veršů českých básníků. 1864 (1881?) SDO. Pořídili si jeviště a vybavení. První hrou Prodaná lánska. Šternberská vrchnost zapůjčovala starozámecké prostory až do doby, kdy se zač. hrát Na nové hospodě. Později v sokolovně, kde moderní jeviště. V určitých dobách DS jediný nositel kultury v místě i v okolí. Tradičně jádro tvořili živnostníci. SDO propagátorem ODI v okolí, z jeho popudu řada dalších spolků. Klasické i moderní české hry, ve výběru vybraný vkus. Vrcholnými dny spolku hostování opery Vinohradského divadla s Prodanou nevěstou a Hubičkou. Prodaná nevěsta 1924

902 / Skupina účinkujících v Psohlavcích se nechala vyfotografovat před novostavbou školy, 1911. V tom roce nastudovali pět her.

součástí oslav 60 let ochotnické činnosti. Tehdy jh. Otakar Mařák a Marie Šponarová. SDO členem ÚMDOČ. 1943 86 členů, z nich 56 činných, do té doby celkem 580 her. 1937 Dr a SK mladých. 1999 Za podpory o. s. Dámská sešlost obnovena činnost DS.

Ve službách Thalie II, s. 350.

Kolínský deník 15. 10. 1999.

KART: Výpisy z kroniky a drobné zprávy z místa. 1999. 11 listů.

SOkA Kolín: Spolkový katastr OkÚ Kolín.

SÚA: Podání českých DS 1856-1948. Soupis v databázi MČAD.

Ve 20. letech 20. stol., těž 1930, LD Sokola. Dřevěné loutky 30-40 cm vlastní výroby (Jan Kupeček a jeho dcera Jiřina). 1941 zákaz Sokola. 1946 obnoveneno LD.